

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 153/2024-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a zo sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa
,
, zastúpeného Advokátska kancelária Perhács s.r.o.,
Jelenec 353, proti postupu Správneho súdu v Bratislave v konaní pod sp. zn. BA-5S/94/2019 takto

rozhodol:

- Postupom Správneho súdu v Bratislave (pôvodne Krajského súdu v Bratislave) v konaní sp. zn. BA-5S/94/2019 (pôvodne sp. zn. 5S/94/2019) **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Správnemu súdu v Bratislave **prikazuje** v konaní sp. zn. BA-5S/94/2019 **konať** bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie **3 000 eur**, ktoré mu **je** Správny súd v Bratislave **povinný** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Správny súd v Bratislave **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. marca 2024 domáhal vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie

záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Tiež navrhol prikázať správne mu súdu konať bez zbytočných prietáhov, priznať finančné zadost'učinenie 10 000 eur a náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou 25. apríla 2019 na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia odboru poriadkovej polície Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave (ďalej aj „žalovaný“).

3. Dňa 1. júna 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 150/2022 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s novými sídlami a obvody súdov (tzv. nová súdna mapa), ktorým bol v čl. VIII zmenený aj zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvody súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 371/2004 Z. z.“). Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. júna 2023 prechádza výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave na Správny súd v Bratislave.

4. Konanie je v súčasnosti vedené na správnom súde pod sp. zn. BA-5S/94/2019.

5. Sťažovateľ namietal celkovú dĺžku konania v trvaní takmer piatich rokov od podania správnej žaloby na krajskom súde. Podľa slov sťažovateľa posledným úkonom krajského súdu bolo vydanie uznesenia, ktorým sťažovateľa 31. júla 2019 vyzval, aby sa vyjadril k replike žalovaného, a sťažovateľ vyjadrenie k replike doručil krajskému súdu 7. augusta 2019. Dosiaľ však v tejto veci nebolo nariadené pojednávanie či vykonaný žiaden ďalší úkon. Podľa jeho názoru nečinnosť krajského súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonal žiadne úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ v predmetnej veci nachádza.

II.

Posúdenie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 153/2024 z 20. marca 2024 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľa na ďalšie konanie v celom rozsahu.

7. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania sporovej strany a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Ústavný súd [obdobne ako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“)] prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (rozsudok ESLP z 30. 3. 2023 vo veci Roth Neved'alová proti Slovenskej republike, sťažnosť č. 50525/21, bod 11, obdobne nález sp. zn. IV. ÚS 465/2022).

8. Predmetom namietaného konania je posúdiť správnosť žalobou namietaného postupu orgánu verejnej správy (v danom prípade odboru poriadkovej polície). Konanie patrí medzi bežnú agendu správnych súdov, no nie prednostnú agendu správneho súdnictva (porov. III. ÚS 304/2023).

Vec zo skutkového aj z právneho hľadiska nevykazuje znaky mimoriadnej zložitosti. V správaní sťažovateľa neboli zistené také skutočnosti, ktoré by významne prispeli k celkovej dĺžke konania. Ústavný súd môže sťažovateľovi vytknúť, že sa nepokúsil upozorniť na prieťahy v konaní telefonickou alebo písomnou urgenciou. Uvedenú skutočnosť zohľadnil pri priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

9. Ústavný súd hodnotil celkovú dĺžku konania od podania žaloby 25. apríla 2019 v trvaní viac ako päť rokov. Do dňa podania ústavnej sťažnosti okrem prvotných jednoduchých procesných úkonov súvisiacich so zabezpečením vyjadrenia žalovaného a repliky sťažovateľa v preskúmvanom konaní od 4. júla 2019 do 15. augusta 2019 neboli v preskúmvanej veci vykonané žiadne procesné úkony (ani len nariadený termín pojednávania). Obdobie od augusta 2019 dosiaľ bolo poznačené nečinnosťou krajského súdu (neskôr správneho súdu), (porov. III. ÚS 376/2023). Podľa tzv. princípu procesnej ekonómie si správne súdy určujú poradia jednotlivých procesných úkonov tak, aby konania boli rýchle a hospodárne (porov. § 5 ods. 7 Správneho súdneho poriadku).

10. Správny súd ospravedlňoval dĺžku konania neúmerným zaťažením súdneho oddelenia (5 766 nerozhodnutých vecí zo správneho kolégia krajského súdu) a personálnou poddimenzovanosťou (zo 44 sudcov je obsadených len 30 miest, z ktorých je len 26 aktívnych sudcov). Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že systémové zlyhania pri správe súdnictva bez ohľadu na to, ktorý zo štátnych orgánov za ne zodpovedá, nemôžu byť dôvodom neuznania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a nezbavujú Slovenskú republiku zodpovednosti za prieťahy (II. ÚS 481/2017). Rovnako problémy týkajúce sa súdnej reformy (tzv. súdnej mapy) nemôžu byť na ťarchu účastníkov konania (III. ÚS 471/2023, III. ÚS 541/2023).

11. Zmyslom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov nie je pomenovanie príčin prieťahov v konaní alebo vyvodenie zodpovednosti vo vzťahu k stranám, ich advokátom, sudcom, súdnej administratíve, predsedom súdov či k rezortnému ministerstvu. Rovnako účelom ústavnej sťažnosti nie je dospieť k záveru, či príčiny majú objektívny alebo subjektívny charakter. Trvanie súdneho sporu (viac ako päť rokov) vybočilo z rámca požiadavky dosiahnutia právoplatného rozhodnutia vo veci v primeranej lehote. Ústavným súdom posúdené okolnosti odôvodňujú, aby vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

12. Správny súd dosiaľ meritórne vo veci nerozhodol a ústavnému súdu nie je známy jeho ďalší procesný postup. Dotknutá vec sťažovateľa dosiaľ nie je rozhodnutá a vo vyjadrení správneho súdu rezonovali skôr obavy z nadmerného zaťaženia príslušného oddelenia ako priaznivé očakávania týkajúce sa včasného vybavenia veci (III. ÚS 30/2021). Ústavný súd aj z uvedeného dôvodu doplnil ochranu o uloženie príkazu vo veci konať [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 3 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

III.

Primerané finančné zadosťučinenie a náhrada trov konania

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal o priznanie finančného zadosťučinenia 10 000 eur. Cieľom

primeraného finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu namietaného porušenia (III. ÚS 189/2023). O takýto prípad bez pochybnosti ide aj v preskúmvanej veci. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadostučinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, predmet posudzovaného konania (preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia odboru poriadkovej polície), povahu a význam dotknutých práv (procesné postavenie žalobcu), namietanú dĺžku konania (viac ako päť rokov), správanie sťažovateľa, ako aj vlastnú judikatúru týkajúcu sa výšky priznávaného finančného zadostučinenia (III. ÚS 336/2021, III. ÚS 590/2022, III. ÚS 108/2023). Ústavný súd vzhľadom na všetky tieto okolnosti považoval za spravodlivé priznať sťažovateľovi 3 000 eur [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde].

14. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky]. Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2024 je 343,25 eur a hodnota režijného paušálu je 13,73 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2024 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej sťažnosti). Náhrada trov právneho zastúpenia tak predstavuje 856,75 eur vrátane 20 % DPH.

15. Predmet konania pred ústavným súdom (konanie o sťažnosti v zmysle čl. 127 ústavy) je v zásade nevyjadriteľný v peniazoch a je nezameniteľný s primeraným finančným zadostučinením alebo s hodnotou predmetu sporu, o ktorom sa koná pred všeobecným súdom (III. ÚS 11/05, III. ÚS 142/06). Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je správny súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. mája 2024

Peter Molnár
predseda senátu